

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

**Agroenvironmentálně-klimatická opatření
Program rozvoje venkova 2014–2020**

Integrovaná produkce ovoce

**Informační materiál
pro zemědělce**

Vydalo Ministerstvo zemědělství
2. aktualizované vydání
Autor fotografií: Roman Loskot
ISBN 978-80-7434-297-4
Praha 2016

1. Agroenvironmentálně-klimatická opatření

Úvod

Tato brožura je určena všem zemědělcům, kteří se chtějí něco dozvědět o dotacích trochu jinou formou. Klade si za cíl srozumitelně vysvětlit dotační opatření označovaná jako agroenvironmentálně-klimatická opatření (dále jen „AEKO“). Jedná se o poměrně rozsáhlý komplex různě zaměřených podopatření, jejichž podmínky jsou navrženy tak, aby motivovaly zemědělce k ochraně a zlepšení životního prostředí na zemědělské půdě. V AEKO se poskytují platby zemědělcům výměnou za službu společnosti. Ta spočívá v provádění podmínek AEKO, které jdou vždy nad rámec běžné zemědělské praxe. Svým nastavením AEKO chrání a zlepšují všechny složky životního prostředí, krajinu a její vlastnosti, přírodní zdroje a půdu a biologickou rozmanitost.

Aby byl dopad AEKO skutečně významný, je vstup do opatření podmíněn uzavřením pětiletého závazku hospodaření v souladu s danými podmínkami. Jedná se tedy o dlouhodobější kontrakt se státem, na jehož základě jsou zemědělci vypláceny dodatečné náklady a ztráta příjmu (např. z důvodu snížené produkce), které vznikají jako důsledek plnění podmínek. AEKO jsou spolufinancované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Ministerstvem zemědělství z národních zdrojů.

Podpora AEKO (dříve označované jen zkratkou AEO – agroenvironmentální opatření) byla v ČR zavedena od roku 2004. Nejprve v rámci Horizontálního programu rozvoje

venkova v letech 2004–2006 se závazky dobíhajícími až do roku 2010 a poté v rámci Programu rozvoje venkova 2007–2013. Poslední závazky byly v předcházejícím programovém období přijímány v roce 2013 (pouze zatravnění orné půdy), což znamená, že v letech 2015 až 2017 se bude u některých z Vás odehrávat souběh starých a nových závazků.

AEKO zahrnují v programovém období 2014–2020 osm podopatření (viz přehled níže). Některá podopatření se dále člení na tituly. Podopatření jsou zaměřena na různé zemědělské kultury a způsoby hospodaření. Obecně by se ale dalo říci, že každé podopatření sleduje alespoň jeden ze dvou hlavních cílů, a to snižování environmentálních rizik spojených s moderním zemědělstvím na jedné straně a zachování přírody a obdělávané krajiny na straně druhé. Jak jsou tyto dva cíle zastoupeny v opatření, závisí na dotyčné oblasti, kam jsou směřovány. Například v oblasti s intenzivní zemědělskou výrobou se opatření často zaměřují na snižování environmentálních rizik (např. zatravnění drah soustředěného odtoku snižující riziko eroze), ale mohou být také určena k ochraně přírody (např. zatravnění druhově bohatou směsí podporující biodiverzitu).

Přehled podopatření AEKO

Integrovaná produkce ovoce

Integrovaná produkce révy vinné

Integrovaná produkce zeleniny a jahodníku

Ošetřování travních porostů

Zatravňování orné půdy

Biopásy

Ochrana čejky chocholaté

Zatravnění drah soustředěného odtoku

Základní principy AEKO

Již bylo řečeno, že **uzavíraný závazek je pětitiletý**. Do závazku vstupujete buď se všemi díly půdních bloků dané kultury (celofaremní podopatření integrovaná produkce ovoce a révy vinné) nebo jen s vybranými díly půdních bloků (ostatní podopatření). Podstatné je si před vstupem uvědomit, zda díl půdního bloku, se kterým do podopatření vstupujete, budete užívat a mít tedy evidovaný na sebe v LPIS minimálně do konce závazku. AEKO sice nabízí možnost pardonovaného snížení výměry v závazku, ale využití této možnosti je limitované.

Rovněž bylo v úvodu naznačeno, že v AEKO je **hrazena pouze taková činnost, která jde nad rámec běžné zemědělské**

praxe. Běžnou zemědělskou praxí v AEKO ohraničují a definují základní závazné předpisy na národní a evropské úrovni. Předně se jedná o podmínky Cross Compliance, kterým se věnuje samostatně vydaná publikace. Dále sem patří také minimální požadavky na použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin, které jsou popsány níže. U některých podopatření se právě v důsledku běžné zavedené praxe stanovená dotace snižuje. Jde konkrétně o tato snížení:

- snížení dotace o 86 EUR/ha na dílech půdních bloků zařazených v podopatření ošetřování travních porostů¹, podopatření zatravňování orné půdy a podopatření zatravňování drah soustředěného odtoku, které se nacházejí v I. zónách zvláště chráněných území. Zákon o ochraně přírody a krajiny² zakazuje v I. zónách hnojit. Protože je v podopatření hrazena újma vznikající na výnosu píce zákazem hnojení, nelze ji logicky v I. zónách hradit, neboť zákaz hnojení je zde již stanoven na základě obecně platného právního předpisu. Nejde zde tedy o újmu vznikající na základě podmínky jdoucí nad rámec běžné praxe.
- snížení dotace o 86 EUR/ha na dílech půdních bloků zařazených v podopatření ošetřování travních porostů¹, podopatření zatravňování orné půdy a podopatření zatravňování drah soustředěného odtoku, které se nacházejí ve zranitelných oblastech dusičnany na zamokřených trvalých

¹ Dotace se nesnižuje u titulů obecná péče o extenzivní louky a pastviny, trvale podmáčené a rašelinné louky a suché stepní trávníky a vřesoviště. U těchto titulů není v kalkulaci dotace zapracována újma za nehnojení.

² Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

travních porostech (hlavní půdní jednotka 65–76), jež nebyly meliorovány. Nařízení vlády stanovující podmínky pro hospodaření ve zranitelných oblastech dusičnany³ zakazuje na těchto travních porostech hnojit a nelze tedy tuto újmu hradit v AEKO.

V LPIS lze u každého dílu půdního bloku na záložce „Podrobné – AEO info – Ostatní údaje AEO“ zjistit, zda se na díl půdního bloku vztahuje výše uvedené snížení dotace.

Existuje základní princip, podporující pravidla pro veřejné výdaje v Evropské Unii, že žádné náklady na stejnou činnost nesmí být financovány z veřejných zdrojů dvakrát. Toto pravidlo se označuje jako

³ Nařízení vlády č. 262/2012 Sb., v e znění pozdějších předpisů.

pravidlo dvojího financování. Ministerstvo zemědělství v rámci schvalování podpory AEKO pro roky 2015–2020 identifikovalo několik rizik dvojího financování. Zásadní je uplatnění tohoto pravidla pro ekologicky hospodařící zemědělce, kterým se nově krátí některé dotace v podopatření ošetřování travních porostů. Toto snížení dotace v ošetřování travních porostů se neprovede na dílech půdních bloků, na kterých bylo strženo 86 EUR za zákaz hnojení v 1. zónách zvláště chráněných území nebo ve zranitelných oblastech dusičnany. V případě podopatření zatravňování orné půdy nebo zatravňování drah soustředěného odtoku se ekologickým zemědělcům na zatravňovaný díl půdního bloku neposkytne dotace v ekologii. Stejně omezení platí ještě u kombinace podpory ekologického zemědělství a podopatření biopásy a ochrany čejky chocholaté.

Složitým problémem je **vzájemná kombinovatelnost různých dotačních zdrojů**.

Obecně lze říci, že neplatí žádné omezení, které by bránilo kombinaci dotací na dílu půdního bloku v rámci přímých plateb (SAPS, ozelenění, podpory produkce) a AEKO. Rovněž některé plošné podpory z Programu rozvoje venkova (LFA, Natura 2000 na zemědělské půdě) jsou s AEKO kombinovatelné zcela bez omezení. Kombinovatelnost AEKO s opatřením ekologické zemědělství je možná, s výjimkou dílů půdních bloků zařazených v podopatření integrovaná produkce. Jak je již ale výše vysvětleno při kombinaci opatření ekologické zemědělství s AEKO se některé platby snižují z důvodu zabránění dvojímu financování. Kombinovatelnost podopatření AEKO na jednom dílu půdního bloku mezi sebou vzájemně je vyloučena povahou závazků

AEKO. Kombinovatelnost AEKO a dotačních zdrojů poskytovaných Ministerstvem životního prostředí je možná pouze pokud je hrazena jiná činnost, náklad nebo újma.

Minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin

Požadavky běžné praxe jsou, mimo jiné, vyjádřeny také zavedením podmínek minimálních požadavků pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin. Za plnění těchto podmínek, přestože znamenají omezení hospodaření, se neplatí, neboť jsou považovány za součást běžné zemědělské praxe.

Minimální požadavky pro použití hnojiv musí obsahovat kodex správné zemědělské praxe zavedený v souladu s nitrátovou směrnicí. Podstatné je to, že tyto vybrané podmínky

platí i pro zemědělské podniky nacházející se mimo zranitelné oblasti dusičnany.

Minimální požadavky pro použití přípravků na ochranu rostlin musí obsahovat obecné zásady integrované ochrany rostlin, požadavky stanovující povinnost mít oprávnění na používání přípravků a splnění závazku ohledně školení, požadavky na bezpečné skladování, kontrolu aplikačního zařízení a pravidla pro použití pesticidů v blízkosti vody a jiných citlivých lokalit. Všechny požadavky jsou stanoveny na základě platných národních právních předpisů.

Některé výše vyjmenované oblasti minimálních požadavků jsou již zavedené v Cross Compliance. Podmínky Cross Compliance musí plnit každý zemědělec požadující platbu v AEKO. Nejde tedy o to, že by některé oblasti nebyly pokryté. Prostě jen nejsou podmínky duplikovány. Tyto podmínky jsou v následujícím textu kurzívou.

Všichni žadatelé o podporu v rámci AEKO jsou povinni dodržet **minimální požadavky pro použití hnojiv**:

- vést a nejméně 10 let uchovávat evidenci o druhu, množství a době použití hnojivých látek – evidenci hnojení,
- dodržovat období zákazu použití dusíkatých hnojivých látek,
- dodržovat zákaz pěstování erozně nebezpečných plodin (kukuřice, sója, brambory, řepa, bob setý, slunečnice, čirok) na zemědělských pozemcích se sklonitostí převyšující 7°, jejichž jakákoli část se nachází ve vzdálenosti menší než 25 m od útvaru povrchových vod,
- dodržovat na zemědělských pozemcích zákaz použití dusíkatých hnojivých látek v případě nepříznivých půdních podmínek,

- zajistit při použití dusíkatých hnojivých látek rovnoměrnou aplikaci po pozemku,
- dodržovat zákaz použití dusíkatých hnojivých látek na orné půdě se sklonitostí převyšující 10° a na travních porostech se sklonitostí převyšující 12°; výjimkou je přívod dusíku výkaly a močí pasených zvířat a tuhá statková hnojiva a tuhá organická hnojiva, která musí být v případě orné půdy bez porostu do 24 hodin zapravena do půdy; podmínka zapravení do půdy se nevztahuje na plochy ponechaných sklíditelných rostlinných zbytků,
- dodržovat v blízkosti útvarů povrchových vod ochranné nehnojené pásy v šířce min. 3 m od břehové čáry.

Všichni žadatelé o podporu v rámci AEKO jsou povinni dodržet **minimální požadavky pro použití přípravků na ochranu rostlin a dalších prostředků na ochranu rostlin**:

- vést a nejméně 10 let uchovávat evidenci o používání přípravku na ochranu rostlin,
- zabezpečit nakládání s přípravky na ochranu rostlin odborně způsobilou osobou,
- podrobit kontrolnímu testování profesionální zařízení pro aplikaci přípravků na ochranu rostlin používané v rámci podnikání,
- uchovávat přípravky na ochranu rostlin v originálních obalech podle jejich druhů a odděleně od jiných výrobků a přípravků určených k likvidaci jako odpad a mimo dosah látek, které by mohly ovlivnit vlastnosti skladovaných přípravků,
- postupovat při aplikaci přípravků na ochranu rostlin v souladu s pokyny na ochranu vod a dodržovat omezení pro použití přípravků na ochranu rostlin v pásmu ochrany zdrojů podzemních vod nebo vodárenských nádrží.

2. Integrovaná produkce

Úvod

Integrovaná produkce (IP) byla zavedena do podpory v AEO v roce 2005. Jednalo se o podporu pouze v trvalých kulturách ovoce a révy vinné. Podpora integrovaného pěstování zeleniny přibyla až v roce 2007. Obecně lze říci, že IP představuje způsob zemědělského hospodaření, jehož základním cílem je zajištění trvale udržitelného hospodaření. Takový způsob hospodaření umožňuje zachovat současným i budoucím generacím možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce agroekosystémů a ostatních ekosystémů, jež jsou zemědělskou produkcí přímo či nepřímo ovlivňovány. IP je založena na důsledném systémovém přístupu k celé technologii pěstování a zpracování při optimalizaci ekonomických a ekologických aspektů produkce. IP se tedy orientuje komplexně na agroekosystém; je zaměřena na zemědělský podnik jako celek. Základem celého systému je efektivní ochrana před chorobami, škůdci a plevele, jež zajišťuje stabilní výnos a kvalitní produkci zemědělských produktů, přičemž je kladen důraz na snížení rizik dopadu vlivu pesticidů na lidské zdraví a životní prostředí. Důležitým bodem je kvalifikované používání pesticidů v případě, že nelze regulovat populace škodlivých organismů na odpovídající úrovni jiným způsobem. IP ovoce a IP zeleniny a jahodníku rovněž limituje obsah těžkých kovů v půdě a produktech. K ochraně životního prostředí (půdy, vody, ovzduší, rostlin a zvířat) s ohledem na hospodárnost a společenské požadavky se vyžaduje smysluplný soulad mezi biologickými, technickými a chemickými opatřeními.

V České republice fungovaly již před zahájením dotační podpory IP odborné svazy, které připravily propracovaný systém směrnic a metodických přístupů k systému IP. Tyto odborné organizace se výrazně podílely na přípravě dotačních podmínek v rámci jednotlivých níže představených podopatření. Žadatel o dotaci nemusí být povinně členem svazu. Z důvodu sebevzdělávání, získávání aktuálních informací a možnosti individuálních konzultací lze však členství v odborných pěstitelských svazech doporučit¹.

Protože IP může být chápána jako mezistupeň mezi konvenčním a ekologickým hospodařením, je umožněno v průběhu závazku IP přejít do závazku v ekologickém zemědělství. Přejít do závazku v ekologickém zemědělství. Přejít do závazku v ekologickém zemědělství.

Integrovaná produkce ovoce

Proč vstoupit

Podpora v podopatření IP ovoce je otevřena všem, kteří hospodaří v ovocných sadech a mají zájem přispět svým hospodařením nejen k produkci kvalitního ovoce, ale i k ochraně jednotlivých složek životního prostředí. Pokud se rozhodnete zavázat se k hospodaření v souladu s IP podmínkami, mohou být Vaše produkty lákavější pro zákazníky, neboť

¹ Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce – www.sispo.cz, Svaz pro integrovaný systém produkce zeleniny – <http://zucm.cz/svaz-pro-ipz-2/>, Svaz integrované a ekologické produkce hroznů – www.ekovin.cz.

myšlení společnosti se v posledních letech vyvíjí vstřícnějším postupům v zemědělství. Zároveň lze předpokládat, že snížením použití intenzivnějších technologií, pomůžete zvýšit biodiverzitu v sadu a přispějete i k ochraně vody a půdy.

Vstupní podmínky

Podpora se poskytuje na díl půdního bloku s kulturou ovocný sad (S). Vstoupit nelze se sady vedenými jako jiná trvalá kultura (J).

Minimální výměra vstupu je 0,5 ha ovocného sadu. Podopatření je celofaremní, takže musíte vstoupit se všemi sady, které máte k datu podání žádosti o zařazení evidované v LPIS. To zajišťuje komplexní přístup k hospodaření v sadech. Dotovány jsou však pouze ty sady, které jsou vedené v registru sadů (spravuje Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský – ÚKZÚZ), splňují minimální počty jedinců na hektar a jsou tvořeny stanovenými druhy ovocných stromů a keřů.

Stanovená minimální hustota jedinců na hektar a podporované druhy jsou tyto:

- Podporované sady tvořené jádrovinami v min. počtu jedinců 500 ks/ha – druhy hrušeň, jabloň.
- Podporované sady tvořené peckovinami v min. počtu jedinců 200 ks/ha – druhy broskvoň, meruňka, slivoň švestka (s výjimkou myrobalánu), slivoň obecná, slivoň renklóda, třešeň, višně.
- Podporované sady tvořené bobulovinami v min. počtu jedinců 2000 ks/ha – druhy angrešt, maliník, ostružiník, rybíz.

Roční výše podpory je 404 EUR/ha. Přepočítat na Kč se provádí podle směnného kurzu

uveřejněného v posledním Úředním věstníku EU vydaném v kalendářním roce, který předchází roku, za který se dotace poskytuje.

Co je cílem podpory

IP ovoce má za cíl zajistit produkci ovoce vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Jde o celofaremní komplexní systém hospodaření v sadech s minimalizací vstupů, využívající postupy a technologie šetrné k životnímu prostředí, který klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví. Protože konkurenceschopnost v IP hospodaření vůči konvenčnímu zemědělství je zatížena vyššími náklady, jsou tyto náklady vyváženy dotační podporou.

Dotační podpora je vázána na vybrané druhy ovoce a ovocných keřů s nejvyšším zastoupením v druhové skladbě sadů v České republice. Navíc se týká pouze těch sadů, které splňují podmínku minimální hustoty ovocných stromů a keřů. To zajišťuje, že IP bude realizována v produkčních, intenzivně obhospodařovaných sadech. V těchto sadech je účelné aplikovat opatření umožňující environmentálně šetrné obhospodařování, včetně omezení míry používání přípravků na ochranu rostlin, které bude mít pozitivní dopad na životní prostředí. Jak již bylo výše uvedeno systém IP je celofaremní a komplexní. To ve svém důsledku znamená, že na všech sadech zařazených v podopatření musíte bez ohledu na to, zda na ně lze žádat o dotaci či nikoliv (v závislosti na podmínce stanovených druhů a minimálních počtů jedinců), plnit stanovené podmínky IP. Jedinou výjimkou je podmínka odběru vzorků ovoce a rozbor těchto vzorků, která se váže pouze k dotačním dílům půdních bloků.

Stručný přehled podmínek podopatření

Nepoužívat přípravky na ochranu rostlin, které obsahují stanovené zakázané účinné látky.

Neaplikovat herbicidy v meziřadí a do 15.8. provést mechanickou úpravu meziřadí a manipulačního prostoru.

Provést řez za účelem prosvětlení u stromů od 1. 6. do 15. 8. a u keřů od 1. 5. do 30. 6. Ořezanou hmotu nadrtit a rozprostřít v sadu.

Do konce čtvrtého roku závazku nechat odebrat vzorky půdy a nechat provést jejich rozbor pro stanovení obsahu těžkých kovů.

Každoročně odebrat vzorky ovoce a nechat provést jejich rozbor pro stanovení obsahu těžkých kovů.

Od 1. 3. do 30. 9. sledovat, zaznamenávat a vyhodnocovat klimatické ukazatele a výskyt škodlivých organismů.

Absolvovat každoročně školení pořádané ÚKZÚZ za účelem rozšíření znalostí o systému integrované produkce ovoce.

Výpočet výše dotace je postavena na rozdílu příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku integrované a konvenční produkce ovoce. Při výpočtu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku v případě integrované produkce byly zohledněny jednak vyšší náklady na pracovní síly (zejména povinnost provedení letního řezu včetně drčení větví po řezu), náklady na povinné školení v IP ovoce, vyšší náklady na mechanizaci z důvodu omezení použití herbicidů a dále rozdíl nákladů na dražší povolené prostředky v IP ovoce v porovnání s běžnými prostředky. Současně při uplatnění IP ovoce vznikají dodatečné náklady na povinné rozборы půdy a plodů a dále na pravidelné vyhodnocování výsledků signalizace a monitoringu škodlivých činitelů včetně a poradenství.

Podmínky podopatření

- **Nepoužívat přípravky na ochranu rostlin, které obsahují stanovené zakázané účinné látky.**
  - Ze spektra přípravků na ochranu rostlin byly vyloučeny ty, které mají největší negativním dopad na životní prostředí. Jedná se o:
    - neselektivní insekticidy s účinnou látkou alpha-cypermethrin, cypermethrin, deltamethrin, fenpyroximate, chlorpyrifos, lambda-cyhalotrin, pirimiphos-methyl, zeta-cypermethrin.
    - fungicidy s účinnou látkou chlorothalonil, které mají rovněž dopad na necílové členovce a také žížaly.
- **Neaplikovat herbicidy v meziřadí a do 15. 8. provést mechanickou úpravu meziřadí a manipulačního prostoru.**
  - Meziřadí v sadu skýtá životní prostor pro mnoho druhů živočišné říše. V kon-

venčních sadech je běžná údržba meziřadí herbicidy několikrát za sezonu. Aby druhy žijící v meziřadí nebyly negativně ovlivňovány působením herbicidů, je ošetření meziřadí chemicky zcela zakázáno. Tento zákaz se nevztahuje na příkmený pás (prostor pod korunami stromů). Pochopitelně je nutné provádět alespoň mechanickou úpravu meziřadí. Rovněž manipulační prostor sadu je nutné udržovat.

- Manipulační prostor by neměl přesahovat 12 metrů na začátku a na konci řad a šířku jednoho meziřadí, v nejvyšší započitatelné šířce 8 metrů, podél řad po obou stranách ovocného sadu. Manipulační prostor by neměl tvořit součást cesty.

- Meziřadím se rozumí plocha sadu sloužící k ošetřování sadu, pohybu techniky a ostatním agrotechnickým operacím. Maximální přípustná vzdálenost dvou řad v sadu je u ovocných stromů 12 metrů, u ovocných keřů 5 metrů.

- **Provést řez za účelem prosvětlení u stromů od 1. 6. do 15. 8. a u keřů od 1. 5. do 30. 6. Ořezanou hmotu nadrtit a rozprostřít v sadu.**

- Provádění letního řezu, který se v konvenční praxi nepoužívá, vede k prosvětlení korun ovocných stromů a keřů. Při řezu jsou odstraněny poškozené, napadené nebo odumřelé části letorostů. Prosvětlením korun a odstraněním napadených letorostů dojde ke zlepšení zdravotního stavu rostliny a tím následně i ke snížené potřebě aplikace přípravků na ochranu rostlin.

• **Do konce čtvrtého roku závazku nechat odebrat vzorky půdy a nechat provést jejich rozbor pro stanovení obsahu těžkých kovů.**

- Vzorky půdy může odebírat a jejich rozbor provádět pouze subjekt, který má pověření od Českého institutu pro akreditaci².
- Podmínka zavádějící maximální limity sledovaných těžkých kovů zajišťuje pozitivní dopad na snižování obsahu polutantů těžkých kovů v půdě a vodě. Snižování obsahu těchto polutantů bude mít pozitivní vliv na biodiverzitu.
- Rozbory půdy se provádějí pro zjištění obsahu olova (max. limit 100 mg/kg), kadmia (max. limit 0,4 mg/kg), rtuti (max. limit 0,6 mg/kg), chromu (max. limit 100 mg/kg) a arsenu (max. limit 30 mg/kg).
- **Každoročně odebrat vzorky ovoce a nechat provést jejich rozbor pro stanovení obsahu těžkých kovů.**
  - Tato jediná podmínka se nemusí týkat všech dílů půdních bloků zařazených v podopatření. Vztahuje se pouze na ty díly bloků, na které v daném roce požadujete dotaci.
  - Vzorky ovoce se nemusí odebírat z každého dílu bloku. Platí pravidlo, že se odebírá jeden vzorek ovoce na každých 20 ha sadu. Pokud pěstujete více ovocných druhů, platí, že provádíte odběr jednoho vzorku ovoce z převládajícího druhu na každých 20 ha jeho

výměry. Zbývající vzorky pak lze odebrat z libovolného ovocného druhu. Není tedy vždy nezbytně nutné odebrat vzorky ze všech ovocných druhů, pokud jsou odebrány vzorky z převládajícího druhu.

- Vzorky ovoce si můžete při dodržení výše uvedených podmínek odebrat sami. Rozbor ovoce již musí opět provádět subjekt, který má pověření od Českého institutu pro akreditaci⁵.
- Rozbory ovoce se provádějí pro zjištění obsahu olova (max. limit 0,09 mg/kg u ovoce ze stromů, max. limit 0,18 mg/kg u ovoce z keřů), kadmia (max. limit 0,03 mg/kg), rtuti (max. limit 0,005 mg/kg), chromu (max. limit 0,1 mg/kg) a arsenu (max. limit 0,5 mg/kg).
- Nízký obsah reziduí těžkých kovů v ovoci je pozitivní pro lidské zdraví.
- **Od 1. 3. do 30. 9. sledovat, zaznamenávat a vyhodnocovat meteorologické prvky a výskyt škodlivých organismů.**
  - Sledování a vyhodnocování meteorologických prvků a monitoring škodlivých organismů je důležitou součástí přístupu k integrované produkci. Pomáhá naplánovat vhodné zásahy proti škůdcům a chorobám v sadu. Správně naplánovaná ochrana sadu minimalizuje použití pesticidů a tím napomáhá udržet biodiverzitu v sadu.
  - Ve stanoveném období je nutné sledovat minimálně teplotu, vlhkost a ovlhčení listů. Ke sledování těchto ukazatelů potřebujete

- srážkoměr a maximo-minimální teploměr nebo měřič teploty a vzdušné vlhkosti, nebo
- meteorologickou stanicí.
- Zapsat si musíte zejména tyto údaje:
  - datum měření,
  - díl/díly půdních bloků, ke kterým se měření vztahuje,
  - minimální denní teplota (v °C),
  - maximální denní teplota (v °C),
  - průměrná vlhkost vzduchu (v %); jestliže přístroj neuvádí průměrnou vlhkost vzduchu, zaznamenaná se vlhkost vzduchu zjištěná v průběhu sledovaného dne s uvedením hodiny měření,
  - doba ovlhčení listů v hodinách.
- Dále máte povinnost sledovat výskyt škůdců. K tomu si musíte pořídit alespoň jednu z těchto pomůcek:
  - feromonové lapače,
  - leповé desky,
  - světelné lapáky,
  - nasávací a zemní pasti,
  - zařízení ke sklepávání škodlivých organismů,
  - optické vodní lapače.

- O sledování škůdců rovněž vedete záznamy, kde uvádíte zejména tyto údaje:
  - datum sledování od-do
  - použitý prostředek ke sledování,
  - díl/díly půdních bloků, ke kterým se sledování vztahuje,
  - zjištěný škůdce,
  - ovocný druh.
- Oba typy záznamů, jak o sledování klimatických ukazatelů, tak o výskytu škůdců, musí obsahovat vyhodnocení zjištěných údajů a popis přijatých opatření.
- **Absolvovat každoročně školení pořádané ÚKZÚZ za účelem rozšíření znalostí o systému integrované produkce ovoce.**
  - Protože problematika přístupu k integrované produkci se neustále vyvíjí a obohacuje o inovativní postupy, je podmínkou podopatření každoroční účast na školení, které uspořádá ÚKZÚZ ve spolupráci s odborným svazem.
  - Rozsah školení je minimálně 6 hodin. Školení je nutné absolvovat do 31. 8. a poté doložit do 30. 9. potvrzení o účasti na školení SZIF.

Nejčastější chyby

Nastavení podmínek IP by mělo zajistit komplexní ochranu biodiverzity a podpořit produkci kvalitního ovoce, vína a zeleniny. Největší hrozbou tak může být nevhodně na-

² K vyhledání laboratoře s potřebným oprávněním můžete použít stránky www.cia.cz.

stavená ochrana proti chorobám i škůdcům, a to i za předpokladu dodržení omezení použití přípravků na ochranu rostlin vzhledem k zakázaným účinným látkám. Důležitou součástí IP je kvalifikované používání pesticidů v případě, že nelze regulovat škodlivé organismy na odpovídající úrovni jiným způsobem. Měli byste se snažit používat takové pesticidy, které vykazují vysokou specifitu k danému škodlivému organismu a mají co nejmenší vedlejší účinky na lidské zdraví, nečlověcí organismy a životní prostředí.

K správnému nastavení ochrany porostů vede cesta přes sledování a vyhodnocování výskytu škůdců a klimatických faktorů, které výskyt škůdců ovlivňují. Pokud provádíte sledování nedostatečně nebo nesprávně vyhodnotíte údaje ze sledování, může dojít k nevhodným ochranným zásahům. Efekt nevhodné ochrany se může projevit snížením biodiverzity nebo třeba vznikem reziduí v půdě či produktech.

V podopatření IP ovoce a zeleniny jsou podmínkou podpory rozborů produktů na obsah sledovaných těžkých kovů. Dbejte na dodržení správného postupu při odběru vzorků. Nevíte-li, jak vzorky správně odebrat, aby nebyly porušeny dotační podmínky a zároveň nebyl narušen účel vzorkování, poraďte se s pracovníky laboratoře, která bude vzorky rozborovat nebo s odborným svazem.

Co mohu udělat navíc?

Pokud se rozhodnete věnovat integrované produkci, doporučujeme být v kontaktu se Svazem pro integrované systémy pěstování ovoce (www.sispo.cz), který se této problematice věnuje od počátku devadesátých let. Svaz mimo jiné vydává směrnice a metodiky pro integrované systémy pěstování ovoce, které jsou závazné pro jeho členy. I pokud byste se členem svazu nestali, je směrnice a metodika vhodným zdrojem informací a návodů, které jdou nad rámec dotačních podmínek. Jedná se například o postupy k ochraně agrocenózy sadů a jejich okolí, které vedou k ochraně živočichů přímo či nepřímo vázaných na ovocné sady. K orientaci v problematice ovocnářství rovněž výrazně napomáhá Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský v Holovousích (www.vsu.cz).

3. Použitá literatura

Evropská legislativa (dostupnost www.eur-lex.europa.eu)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, v platném znění.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, v platném znění.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 639/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky, a kterým se mění příloha X uvedeného nařízení.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 640/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém a o podmínky pro zamítnutí nebo odnětí plateb a správní sankce uplatňované na přímé platby, podporu na rozvoj venkova a podmíněnost.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 807/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se doplňují některá ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a kterým se zavádějí přechodná ustanovení.

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 808/2014 ze dne 17. července 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 809/2014 ze dne 17. července 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém, opatření pro rozvoj venkova a podmíněnost.

Národní legislativa**(dostupnost www.eagri.cz/public/web/mze/legislativa/)**

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění.

Nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 309/2014 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů.

Dokumenty zpracované Ministerstvem zemědělství**(dostupnost www.eagri.cz/public/web/mze/dotace/)**

Program rozvoje venkova 2014–2020

Metodika k provádění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, platná pro rok 2016.

Metodika k provádění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, platná pro rok 2016.

Webové stránky a dokumenty přístupné na těchto stránkách

Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce – <http://www.ovocnarska-unie.cz/sispo/>.

Konzultace a poděkování:

Tento materiál byl konzultován s následujícími odborníky.
Za jejich čas, spolupráci a cenné připomínky jim patří poděkování.

Martin Ludvík – Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce, Ovocnářská Unie

Pavína Samsonová – Bioinstitut

Josef Makovský – Ministerstvo zemědělství

Zpracovala: Ing. Anna Vejvodová

Poznámky: